

סוגיא - דף עו. - נושא: דין נחתך העצם האמצעית ברגל - מחלקת. ואיך לפרש משנתנו - מחלקת.

סקירה כללית

השיטה המיקיל	השיטה המחמיר	שיטות: <u>איזו עצם</u>
פסולה		עצם העליונה
פסולה		עצם האמצעית – למטה ליד צומת הגידין
כשרה	פסולה	עצם האמצעית – למעלה מצומת הגידין
כשרה		עצם התחתונה

משנתנו

בהמה שנחתכו רגליה

- מן ארכובה ולמטה – כשרה
- מן הארכובה ולמעלה – פסולה
- וכן שניטל צומת הגידין

גירסה ראשונה לדברי רב יהודה אמר רב אמר רב חייא מדובר בארכובה תחתונה (בין עצם התחתונה לעצם האמצעית) ("שכנגדו בגמל ניכר")	1 גירסת רב פפא לדברי רב יהודה אמר רב אמר רב חייא מדובר בארכובה עליונה (בין עצם העליונה לעצם האמצעית) ("הנמכרת עם הראש")	עולא אמר רבי אושעיא מדובר בארכובה עליונה (בין עצם העליונה לעצם האמצעית) ("הנמכרת עם הראש")	שיטות: מימרות במשנתנו
העצם התחתונה	למטה מהארכובה ומצומת הגידין דהיינו העצם התחתונה	העצם האמצעית (השוק)	נחתכו ... מן ארכובה ולמטה – כשרה
העצם האמצעית (השוק)	העצם העליונה (הירך)	העצם העליונה (הירך)	מן הארכובה ולמעלה – פסולה
קושיא: למה צריכים להגיד שפסולה (כי בעצם האמצעית – שבתחתיתו נמצא צומת הגידין - כבר אמרה שפסולה – אז מה מוסיף צומת הגידין לפסול ?!) תירוץ: מדובר כאן בנחתך צומת הגידין אבל לא העצם ולמעלה מדובר בנשבר העצם אבל לא הצומת פירכא על התירוץ: הרי ברישא כתוב "נחתכו" שמשמע שכן נחתך העצם יחד יעם צומת הגידין!	בעצם האמצעית – תלוי - למעלה מצומת הגידין כשרה - למטה בצומת הגידים - פסולה	פשוט למה צריכים להגיד שפסולה (כי בעצם האמצעי – שבתחתיתו נמצא צומת הגידין - כשרה)	וכן שניטל צומת הגידין ²

¹ לפי גירסת רב פפא, רב יהודה אמר רב אמר רב חייא מסכים הלכתית עם עולא אמר רב אושעיא, רק חולק איך לפרש את המשנה. שניהם סוברים שהעצם האמצעית **מוותר** חוץ מלמטה בצומת הגידין (לעומת לגירסה ראשונה, שסובר שהעצם האמצעית אסורה לגמרי)

² נמצא בתחתית עצם האמצעית

קושיא

רקע

כנ"ל לפי עולא אמר רבי אושעיא ולפי גירסת רב פפא לדברי רב יהודה אמר רב אמר רב חייא

הדין הוא שנחתך בעצם העליונה **פסולה** ובעצם התחתונה **כשרה** ובעצם האמצעית בהלק העליון **כשרה** ובחלק התחתון **פסולה**

קושיא

הדין בעצם האמצעית נראית הפוך מהדין של העליון והתחתון!

תירוץ

בטרפות אין לדמות...

סקירה כללית

יש שיטות רבות. נדרש תמונות כדי להבין.

<<לא נכנס לזה>>

סוגיא - דף עו.: - נושא: כמה/איזה גידים מצומת הגידים צריכים להחתך כדי להיות פסולה

סקירה כללית

פירוט למטה

הערה: הגמרא מציגה ראשון את שתי השיטות: אמיר בשם רב זביד ומר בר רב אשי בשם רב זביד

אח"כ מציגה את הסוגיא הבאה (צומת הגידים בעופות) ואח"כ חוזרת לבהמות ומציגה את השיטות הנוספות.

רקע

יש לצומת הגידים סה"כ 3 גידים, שמתוכם:

1 עבה → רוב בנין (רוב החומר)

2 דקים → רוב מנין (2 מתוך 3)

מקרה / דין - מחלקת

שיטות:	רב יהודה בשם רב	אמיר בשם רב זביד	מר בר רב אשי בשם רב זביד	רב יהודה בשם שמואל	רבנאי בשם שמואל
	להכשיר צריכים שישארם כולם. בעיה רק בנחתך רוב הגיד	להכשיר צריכים שישארם גם רוב מנין וגם רוב בנין	להכשיר צריכים שישארם או רוב מנין או רוב בנין	להכשיר צריכים שישארם רק 2 ??בעיה רק בנחתך רוב הגיד	להכשיר מספיק שישארם 3 אבל רק כחוט הסרבל (מעט – אין צורך ברוב) ¹
<u>מקרה: מספר/איזה גידים נחתכו</u>	פסולה	פסולה	פסולה	פסולה	?
1 העבה + 1 דק (לא נשאר שום רוב)	פסולה	פסולה	פסולה	פסולה	?
1 העבה (נשאר רוב מנין)	פסולה	פסולה	פסולה	כשרה	?
2 הדקים (נשאר רוב בנין)	פסולה	פסולה	פסולה	?	?
1 דק (נשארם רוב מנין ורוב בנין)	פסולה	כשרה	כשרה	כשרה	?

¹ הערה: אינו ברור לי מה הוא סובר אם נחתך לגמרי 1 או 2 והשאר נחתכו פחות מעד כחוט הסרבל. לכן סימנתי את כל השורות בסימן ששאלה ("?").

סקירה כללית

סה"כ 16

אם נחתך אפילו 1 – פסולה

סוגיא הבאה בעמוד הבא

סקירה כללית

מקרה

נשברה עצם הרגל (לעומת נחתך – לגמרי – כולל הגידים)

בצירופי מקרים משתנים: למעלה/למטה מן הארכובה, רוב בשר אינו קיים/קיים

שאלה

יש שאלות האם הבהמה טריפה / האם האבר "מדולדל":

• מה הדין לגבי הבהמה?

○ אם נשברה למטה מן הארכובה אינה טריפה (אפילו אם היה נחתך לגמרי)

○ אם נשברה למעלה מן הארכובה (שאם נחתך לגמרי היתה טריפה)

▪ אם רוב בשר קיים אינה טריפה

▪ אם אין רוב בשר קיים אז מחלקת האם טריפה

• מה הדין לגבי האבר?

○ אם אין רוב בשר קיים - אבר מדולדל – דינו כנבילה

משנתנו

נשבר העצם (לא נחתך - הגידים קיימים)

אם רוב הבשר קיים – שחיטתו מטהרתו (אפילו לאבר)

ואם לאו – אין שחיטתו מטהרתו (אבר אסור ובהמה מותרת)

פירוט

איפה נשברה:			
רוב בשר קיים? לגבי אבר/בהמה			
למעלה מן הארכובה		למטה מן הארכובה (אינה טריפה)	
לפי רב: טריפה		לפי שמואל: רק בנחתך טריפה	
אבר		כו"ע: אבר אסור (כי מדולדל)	
בהמה		רב: בהמה אסורה (כי טריפה)	
בהמה		1 שמואל: בהמה מותרת (סובר שטריפה רק בנחתך)	
2הערה: משנתנו מדברת גם בזה – לפי שמואל		2הערה: משנתנו מדברת בזה – לכו"ע	
אבר		כו"ע: אבר מותר	
בהמה		כו"ע: בהמה מותרת	

¹ בסוף שמואל הסכים עם רב

הלכה: (בסוף:) כרב

² משנתנו (שמשמע שבאין רוב בשר קיים אזי אבר אסור ובהמה מותרת)

מתייחסת לפי רב רק ללמטה מן הארכובה, ולפי שמואל (לפני שחזר בו) גם ללמעלה מן הארכובה

סקירה כללית

בנשבר העצם ויצא לחוץ שתי לשונות האם צריכים רוב "עוביו" או רוב "הקיפו" – להלכה מחמירים שצריכים שניהם.

סוגיא - דף עו: - נושא: האם/כמה די בעור במקום בשר

סקירה כללית

פירוט למטה

דין - מחלקת

- עור לעצמו כמו בשר – אין צריכים בשר בכלל
- עור משלים לבשר – צריכים חלקית בשר
- צריכים לפחות חציו בשר

הערה

בגזל יותר נוטה להקל כי עורו רך ולכן דומה לבשר